

Na temelju članka 29. stavak (2) i članka 51. stavak (3) točka p) Zakona o fiskalnim sustavima („Službene novine Federacije BiH“, broj 81/09), Federalni ministar financija – Federalni ministar finansija **d o n o s i**

Pravilnik o postupcima i redosljedu radnji u procesu fiskalizacije

I OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet)

Ovim pravilnikom se propisuju: postupci i obveze u procesu fiskalizacije za: ovlaštene proizvođače/zastupnike, ovlaštene servise, ovlaštene servisere, Poreznu upravu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: PU), ovlaštene osobe PU, Komisije za Federalno ministarstvo financija (u daljem tekstu: Ministarstvo), nadležne organe i obveznike, postupak inicijalne fiskalizacije, preuzimanje fiskaliziranog uređaja od strane obveznika, instaliranje fiskalnog sustava kao i drugi tehnički i tehnološki postupci u svezi fiskalizacije.

II TEHNIKE I POSTUPCI U PROCESU FISKALIZACIJE

Članak 2. (Tehnike, postupci i obveze u procesu fiskalizacije za ovlaštene proizvođače/zastupnike)

- (1) Ovlaštene proizvođač/zastupnik je dužan prije stavljanja fiskalnog sustava u promet zaključiti ugovor o međusobnim pravima i obvezama s Ministarstvom sukladno članku 22. Zakona o fiskalnim sustavima (u daljem tekstu: Zakona).
- (2) Ovlaštene proizvođač/zastupnik, na temelju članka 20. stavak (1) Zakona, dužan je prije početka stavljanja u promet određenog tipa fiskalnog sustava, podnijeti zahtjev PU za dodjelu serije IBFU. Nakon dobijanja rješenja o dodjeli serije IBFU ovlaštene proizvođač/zastupnik može u promet staviti određeni tip fiskalnog sustava na koji se to rješenje odnosi.
- (3) Ovlaštene proizvođač/zastupnik dužan je uz zahtjev za dodjelu IBFU, dostaviti PU izgled proizvođačke plombe i servisnih plombi ovlaštenih servisa/servisera kojima je do podnošenja zahtjeva dato ovlaštenje za servisiranje fiskalnih proizvoda i pružanje tehničke podrške. Izgled navedenih plombi definiran je Pravilnikom o vrstama i oblicima plombi fiskalnog sustava.
- (4) Na temelju članka 45. stavak (1) Zakona, ovlaštene proizvođač/zastupnik dužan je zaključiti ugovore s

telekomunikacijskim operaterom/operaterima ili drugim subjektima koji osiguravaju GPRS mrežu, te osigurati pretplatničke kartice za svaki terminal prije puštanja u promet.

- (5) Ovlašteni proizvođač/zastupnik dužan je osposobiti i ovlastiti servisere ovlaštenih servisa za servisiranje i pružanje tehničke podrške za tipove fiskalnih sustava koje stavlja u promet.
- (6) Ovlašteni proizvođač/zastupnik dužan je obezbijediti serviserske pečate i sa istim zadužiti sve ovlaštene servise/servisere kojima je izdao ovlaštenje.
- (7) U slučaju ukidanja licence ovlaštenom serviseru, ovlašteni proizvođač/zastupnik oduzima serviserski pečat serviseru kojem je oduzeto ovlaštenje.
- (8) Ovlašteni proizvođač/zastupnik dužan je PU dostaviti evidenciju o ovlaštenim servisima i ovlaštenim serviserima, kao i obavijestiti PU o svakom naknadnom izdavanju i ukidanju ovlaštenja ovlaštenim servisima i ovlaštenim serviserima u roku od sedam dana od dana izdavanja ili ukidanja ovlaštenja određenom ovlaštenom servisu i/ili ovlaštenom serviseru.
- (9) Ovlašteni proizvođač/zastupnik dužan je minimalno jednom godišnje izvršiti provjeru osposobljenosti ovlaštenih servisa i ovlaštenih servisera za servisiranje i pružanje tehničke podrške i na osnovu te provjere obnoviti ili ukinuti ranije izdate licence.
- (10) U slučaju da ovlašteni proizvođač/zastupnik, u toku kontrole rada svojih ovlaštenih servisa i ovlaštenih servisera, utvrdi da ovlašteni servis i/ili ovlašteni serviser ne ispunjavaju obveze iz Zakona i podzakonskih akata i ukoliko ne vrše servisiranje fiskalnih sustava sukladno uputama ovlaštenog proizvođača/zastupnika ili na bilo koji drugi način krše odredbe ugovora sa ovlaštenim proizvođačem/zastupnikom ili obveznicima Zakona, ovlašteni proizvođač/zastupnik ima pravo ukinuti im licencu i oduzeti pravo servisiranja njegovih fiskalnih sustava. O ukidanju licence dužan je obavijestiti PU u roku od jednog dana od dana ukidanja licence.
- (11) Ovlašteni proizvođač/zastupnik dužan je na svaki fiskalni uređaj prije stavljanja u promet trajno i na vidljiv način obilježiti IBFU iz serije koju mu je za taj fiskalni uređaj dodijelila PU iz članka 1. stavak (1) ovog Pravilnika.
- (12) Ovlašteni proizvođač/zastupnik dužan je u fiskalni modul svakog fiskalnog uređaja upisati odgovarajući IBFM na osnovu IBFU, prije stavljanja konkretnog fiskalnog uređaja u promet.
- (13) Ovlašteni proizvođač/zastupnik dužan je jednom tjedno obavještavati PU o svim IBFU proizvedenih i/ili trajno uništenih fiskalnih uređaja. Ovlašteni proizvođač/zastupnik nema obvezu obavještavati PU za one tjedne u kojima nije bilo proizvodnje.
- (14) U slučaju nemogućnosti isporuke nefiskaliziranih fiskalnih uređaja, iz stavka (13) ovog članka Pravilnika, ovlaštenom distributeru, ovlaštenom servisu ili obvezniku, zbog krađe, oštećenja ili uništenja usljed više sile (poplava, požar, zemljotres, nezgoda u transportu i sl.), ovlašteni proizvođač/zastupnik je dužan u roku od tri dana o tome pismeno obavijestiti PU.

Članak 3.
(Tehnike, postupci i obveze u procesu fiskalizacije za ovlaštene servise i ovlaštene servisere)

- (1) Ovlaštenu servis dužan je imati ovlaštenje od ovlaštenog proizvođača/zastupnika i potpisan ugovor sa ovlaštenim proizvođačem/zastupnikom o servisiranju i tehničkoj podršci za sve tipove fiskalnih sustava za koje vrši servisiranje i pruža tehničku podršku obveznicima.
- (2) Ovlaštenu servis obavezan je imati minimalno jednog zaposlenog serviseru koji posjeduje ovlaštenje od ovlaštenog proizvođača/zastupnika za servisiranje i pružanje tehničke podrške za tipove fiskalnih sustava za koje vrši servisiranje i pruža tehničku podršku obveznicima.
- (3) Ovlaštenu servis potpisuje ugovor o servisiranju fiskalnih sustava sa svakim obveznikom čije fiskalne sustave servisira.
- (4) Ovlaštenu servis na osnovu potpisanog Zahtjeva za inicijalnu fiskalizaciju (u daljem tekstu: ZIF) od strane obveznika i tek nakon što mu se isporuči ispravan i plombiran fiskalni uređaj od strane proizvođača ili ovlaštenog servisa, elektroničkim putem šalje ZIF PU u ime svog klijenta (obveznika) sa IBFU i IBFM koji je vezan za taj fiskalni uređaj.
- (5) Fiskalizacija se obavlja u poslovnim prostorijama ovlaštenog servisa, a u njoj sudjeluju ovlaštena osoba PU i ovlaštenu serviser.
- (6) Ovlaštenu servis/serviser je dužan prilikom fiskalizacije u fiskalni uređaj upisati JIB i PIB (kao i IOSA u slučaju fiskalnog pisača i fiskalne kase-pisača) klijenta, te vremenske odrednice završetka fiskalizacije. Ukoliko klijent nije PDV obveznik, u polje namijenjeno za PIB upisuju se nule.
- (7) Ovlaštenu serviser je dužan u fiskalni uređaj upisati naziv i adresu prodajnog mjesta.
- (8) Ovlaštenu serviser je dužan popuniti servisne knjižice sa potrebnim podacima.
- (9) Ovlaštenu servis je dužan povezati fiskalni uređaj sa terminalom.
- (10) Ovlaštenu serviser je dužan, nakon stavljanja fiskalne i programske plombe, staviti servisnu plombu na fiskalni uređaj i terminal.
- (11) Ovlaštenu servis, nakon obavljene fiskalizacije, isporučuje fiskalizirani fiskalni uređaj, tj. kompletan fiskalni sustav obvezniku u ovlaštenom servisu ili na prodajnom mjestu obveznika.
- (12) Ovlaštenu servis je dužan prikupiti svu potrebnu i pravilno popunjenu dokumentaciju koja je neophodna za zaključenje ugovora o korištenju GPRS usluga između obveznika i telekomunikacijskog operatera ili drugog subjekta koji osigurava GPRS mrežu, te istu dostaviti ovlaštenom proizvođaču/zastupniku u roku od sedam dana od dana isporuke fiskaliziranog fiskalnog uređaja i terminala obvezniku, a u skladu sa procedurom propisanom od strane ovlaštenog proizvođača/zastupnika.
- (13) Ovlaštenu servis servisira fiskalne sustave obveznicima s kojima ima potpisan ugovor o servisiranju i vrši tehnički pregled dijelova

- fiskalnih sustava sukladno članku 46. stavak (12) i članku 47. stavak (2) Zakona.
- (14) Ovlašteni servis dužan je svaku servisnu intervenciju evidentirati u pisanim i elektroničkim servisnim knjižicama sukladno članku 46. stavak (7) Zakona.
  - (15) Ovlašteni servis dužan je pisano obavijestiti PU o svim slučajevima neosnovanog prijavljivanja neispravnosti fiskalnog proizvoda.
  - (16) Ovlašteni servis je, dužan podnijeti PU zahtjev za naknadnu fiskalizaciju usljed servisiranja, ukoliko se prilikom servisiranja utvrdi potreba za skidanjem fiskalne ili programske plombe sa fiskaliziranog fiskalnog uređaja. Nakon odobrenja zahtjeva od strane PU i nakon što se servisiranje završi, ovlašteni servis ponovno vrši fiskalizaciju fiskalnog uređaja.
  - (17) Ovlašteni serviser, na osnovu odobrenog zahtjeva obveznika za brisanje iz registra fiskaliziranih uređaja, vrši defiskalizaciju fiskalnog uređaja u ovlaštenom servisu uz prisustvo ovlaštene osobe PU.
  - (18) Ovlašteni servis dužan je osigurati tehničke i kadrovske uvjete za preuzimanje podataka iz fiskalne memorije i memorije sa elektroničkim žurnalom.
  - (19) U slučaju preuzimanja podataka iz fiskalne memorije i/ili memorije sa elektroničkim žurnalom, ovlašteni serviser dužan je uz prisustvo ovlaštene osobe PU ukloniti fiskalni modul i/ili memoriju sa elektroničkim žurnalom iz fiskalnog uređaja i iz istih preuzeti sve podatke.
  - (20) Nakon preuzimanja podataka iz fiskalne memorije i/ili memorije sa elektroničkim žurnalom ovlašteni serviser je dužan, na zahtjev PU, čuvati fiskalni modul i/ili memoriju sa elektroničkim žurnalom radi vještačenja.
  - (21) Ovlašteni serviser je, u slučaju gubitka ovlaštenja za servisiranje fiskalnih sustava, dužan vratiti serviserski pečat ovlaštenom proizvođaču/zastupniku.
  - (22) Ovlaštenom serviseru koji prekine radni odnos ili ugovor sa ovlaštenim serviserom prestaje važiti ovlaštenje za servisiranje i pružanje tehničke podrške za fiskalne sustave.

Članak 4.

(Tehnike, postupci i obveze u procesu fiskalizacije za PU i ovlaštene osobe PU)

- (1) PU je dužna osigurati tehničku i kadrovsku osposobljenost, te imenovati ovlaštene osobe za provođenje Zakona.
- (2) PU na osnovu zahtjeva za dodjelu serije IBFU izdaje rješenje o seriji IBFU ovlaštenom proizvođaču/zastupniku, te o izdatim rješenjima vodi evidenciju.
- (3) PU vodi evidenciju o dodjeli prve slovne oznake na servisnoj plombi.
- (4) PU vodi evidenciju o serijskim brojevima fiskalnih plombi.
- (5) PU vodi evidenciju o certifikovanim fiskalnim sustavima.
- (6) PU vodi evidenciju o ovlaštenim servisima i ovlaštenim serviserima.

- (7) PU vodi evidenciju o svim fiskaliziranim fiskalnim uređajima za koje su donijeta rješenja o fiskalizaciji.
- (8) PU vrši kontrolu točnosti podataka nakon podnošenja ZIF-a od strane ovlaštenog servisa/servisera.
- (9) PU nakon provjere točnosti podataka odobrava ZIF i definira datum fiskalizacije.
- (10) Ovlaštena osoba PU u ovlaštenom servisu, nakon provjere da li su u fiskalni uređaj dobro upisani podaci o JIB-u, PIB-u, vremenskim odrednicama završetka fiskalizacije (kao i IOSA u slučaju fiskalnog pisača i fiskalne kase-pisača), stavlja fiskalnu i programsku plombu na fiskalni uređaj i na taj način završava proces fiskalizacije fiskalnog uređaja.
- (11) PU donosi rješenje o fiskalizaciji obveznika, a najkasnije u roku od dva dana nakon fiskalizacije.
- (12) U slučaju uklanjanja fiskalnog modula i/ili memorije sa elektroničkim žurnalom iz fiskaliziranog fiskalnog uređaja, PU obrazuje komisiju za uništavanje fiskalnog modula i/ili memorije sa elektroničkim žurnalom od predstavnika PU i predstavnika ovlaštenog servisa, preuzima podatke iz istih, te sačinjava zapisnik o izvršenom uništavanju.
- (13) Ovlaštena osoba PU, u slučaju potrebe za vještačenjem, može zatražiti od ovlaštenog servisa čuvanje fiskalnog modula i/ili memorije sa elektroničkim žurnalom.
- (14) Ovlaštena osoba PU, nakon defiskalizacije fiskalnog uređaja, dužna je obvezniku izdati rješenje o brisanju iz registra fiskaliziranih uređaja.
- (15) PU i ovlaštene osobe PU vrše kontrolu evidentiranja prometa putem fiskalnih sustava, odnosno kontrolu podataka koji se putem terminala šalju PU i kontrolu kod obveznika na prodajnom mjestu kojom se provjerava: evidentiranje prometa i izdavanje fiskalnih računa i reklamiranih fiskalnih računa klijentima od strane obveznika; posjedovanje primjeraka pisanih fiskalnih računa i pisanih reklamiranih fiskalnih računa izdatih klijentima od strane obveznika; posjedovanje i ažurno vođenje servisnih knjižica za fiskalne uređaje; posjedovanje i ažurno vođenje knjige dnevnih izvještaja; posjedovanje kontrolnih traka; sadržaj elektroničkog žurnala i drugih podataka u fiskalnom uređaju, kao i sva prateća dokumentacija.
- (16) Ovlaštena osoba PU pokreće prekršajni postupak na temelju utvrđenog prekršaja tijekom kontrole iz članka 4. stavka (13) ovog Pravilnika, a sukladno članku 56. Zakona.

Članak 5.

(Tehnike, postupci i obveze u procesu fiskalizacije za Komisije Ministarstva i nadležne organe)

- (1) Komisije Ministarstva, a na temelju članka 14. stavak (2) Zakona, organiziraju obuku ovlaštenih osoba PU u cilju provedbe Zakona.
- (2) U cilju provedbe Zakona, Komisije Ministarstva, a na temelju članka 14. stavak (2) Zakona, mogu vršiti kontrolu ovlaštenih

proizvođača/zastupnika, ovlaštenih servisa/servisera, te kontrolu fiskalnih sustava.

- (3) Federalna uprava za inspeksijske poslove i kantonalne uprave za inspeksijske poslove, kao nadležni organi za provedbu ovog Zakona, dužne su postupati sukladno članku 57. Zakona.

Članak 6.

(Tehnike, postupci i obveze u procesu fiskalizacije za obveznika)

- (1) Obveznik je dužan nabaviti ispravan fiskalni uređaj s neoštećenom proizvođačkom ili servisnom plombom.
- (2) Obveznik je dužan sa ovlaštenim servisom zaključiti ugovor o servisiranju i tehničkoj podršci svoga fiskalnog sustava.
- (3) Obveznik je dužan popuniti i ovjeriti ZIF, te predati ga ovlaštenom servisu s kojim ima potpisan ugovor o servisiranju i tehničkoj podršci, koji u njegovo ime isti šalje PU.
- (4) Obveznik je dužan da u ZIF-u unese točne podatke i iste ovjeri potpisom i pečatom.
- (5) Obveznik je dužan, putem ovlaštenog servisa, podnijeti zahtjev i potpisati ugovor o korištenju GPRS usluga sa nekim od telekomunikacijskih operatera ili drugih subjekata koji osiguravaju GPRS mrežu, a s kojima je ovlašteni proizvođač/zastupnik terminala zaključio ugovor.
- (6) Obveznik je dužan nakon fiskalizacije, preuzeti fiskalni sustav i početi evidentiranje prometa isključivo putem istog u roku od dva dana isporuke (preuzimanja) fiskalnog sustava obvezniku, a sukladno Zakonu i podzakonskim aktima.
- (7) Obveznik je dužan izdavati sve fiskalne dokumente sukladno Zakonu i podzakonskim aktima.
- (8) Obveznik, u slučaju prometa prema pravnim osobama iz BiH, dužan je u klijentski blok na fiskalnom dokumentu u polje IBK klijenta unijeti trinaestocifreni JIB klijenta, a za pravne i fizičke osobe iz inostranstva u polje IBK klijenta unijeti prva 2 znaka koji označavaju šifru zemlje klijenta po UNCTYTAB (ASYCUDA) šifarniku (prva 2 alfanumerika iz UNCTYTAB tabele), a za ostalih jedanaest znakova proizvoljnu jedinstvenu šifru klijenta.
- (9) Obveznik je dužan, na zahtjev PU, putem terminala, poslati izvještaje iz fiskalne memorije i podatke iz memorije sa elektroničkim žurnalom fiskalnog uređaja, te čuvati potvrde o uspješnoj transakciji podataka minimalno jednu godinu nakon kreiranja.
- (10) Obveznik je dužan čuvati rješenje o fiskalizaciji uz fiskalni uređaj na koji se odnosi.
- (11) Obveznik je dužan na vidnom mjestu na prodajnom mjestu istaknuti obavijest iz članka 41. Zakona.
- (12) Obveznik je dužan formirati i otiskati dnevno izvješće na kraju rada, minimalno jednom dnevno, ukoliko je tog dana ostvario promet.

- (13) Obveznik je dužan formirati i otiskati periodično izvješće nakon formiranja posljednjeg dnevnog izvješća u tekućem mjesecu.
- (14) Obveznik je dužan svaki tiskani isječak dnevnog i periodičnog izvješća registrirati i odložiti u knjigu dnevnih izvješća.
- (15) Obveznik je dužan, radi kontrole, čuvati kontrolne trake i sve popunjene memorije sa elektroničkim žurnalom minimalno do kraja poslovne godine u kojoj su iste kreirane.
- (16) Obveznik je dužan uz fiskalni sustav čuvati servisne knjižice dijelova fiskalnog sustava.
- (17) Obveznik je dužan minimalno jednom godišnje obaviti tehnički pregled na dijelovima fiskaliziranog fiskalnog sustava sukladno članku 46. stavak (10) i članku 47. stavak (3) Zakona. Obveznik nije dužan obaviti tehnički pregled u prvoj godini stavljanja u funkciju novog sustava.
- (18) Obveznik, u slučaju neispravnosti fiskalnog sustava ili dijela fiskalnog sustava, ne smije na istim poduzimati nikakve radnje, a dužan je odmah, najkasnije u roku od 24 sata, o tome obavijestiti ovlašteni servis.
- (19) U slučaju da je servis s kojim je obveznik imao zaključen ugovor o servisiranju i tehničkoj podršci prestao sa radom ili mu je od strane ovlaštenog proizvođača/zatupnika ukinuto ovlaštenje za zaključivanje ugovora sa obveznikom, obveznik je dužan zaključiti ugovor sa drugim ovlaštenim servisom u roku od sedam dana od ukidanja ovlaštenja ovlaštenom servisu.
- (20) Obveznik je dužan, u slučaju promjene prodajnog mjesta, podnijeti PU zahtjev za promjenu prodajnog mjesta putem ovlaštenog servisa.
- (21) Obveznik je dužan, u slučaju prestanka obavljanja djelatnosti, podnijeti PU zahtjev za brisanje iz registra fiskaliziranih uređaja putem ovlaštenog servisa.
- (22) Obveznik je dužan da fiskalni uređaj, prije preuzimanja podataka iz fiskalne memorije i/ili memorije sa elektroničkim žurnalom, neposredno preda u ovlašteni servis s kojim je zaključio ugovor o servisiranju i tehničkoj podršci i ima pravo prisustvovati preuzimanju podataka iz navedenih memorija.
- (23) Obveznik je dužan pismeno obavijestiti PU o prestanku evidentiranja prometa putem fiskalnog uređaja u roku od tri dana od dana krađe, odnosno oštećenja ili uništenja fiskalnog uređaja uslijed više sile (poplava, požar, zemljotres, nesreća u transportu i sl.) i u roku od sedam dana početi evidentiranje prometa putem novog fiskalnog uređaja.
- (24) Obveznik je dužan na prodajnom mjestu postaviti novi fiskalizirani fiskalni uređaj, ukoliko na prodajnom mjestu nema drugi ispravan fiskalni uređaj i ako zbog neispravnosti fiskalnog uređaja nije registrirao promet putem fiskalnog uređaja duže od 15 radnih dana ukupno u toku kalendarske godine.
- (25) Obveznik je dužan, na zahtjev ovlaštene osobe PU, tržišne inspekcije i nadležnih organa, osigurati uvid u podatke koji se nalaze u fiskalnom uređaju i svu prateću dokumentaciju.

- (26) Obveznik je dužan čuvati svoje primjerke pisanih fiskalnih računa i pisanih reklamiranih fiskalnih računa do momenta osposobljavanja minimalno jednog fiskalnog uređaja na prodajnom mjestu, te iste evidentirati putem fiskalnog uređaja u roku od jednog radnog dana od momenta osposobljavanja fiskalnog uređaja.
- (27) Obveznik je dužan prilikom izdavanja reklamiranog fiskalnog računa u isti upisati broj ranije izdatog fiskalnog računa koji se reklamira i reklamirati cjelokupan fiskalni račun. Nakon izdavanja reklamiranog fiskalnog računa, obveznik je dužan izdati novi fiskalni račun sa stavkama sa ranije izdatog fiskalnog računa koje se ne reklamiraju.
- (28) Obveznik je dužan na prodajnom mjestu čuvati sve fiskalne račune koji su reklamirani minimalno do kraja poslovne godine u kojoj su isti kreirani.
- (29) U slučaju da obveznik greškom otisne reklamirani fiskalni račun sa pogrešnim stavkama, dužan je poništiti pogrešan reklamirani fiskalni račun tiskanjem novog fiskalnog računa sa istim stavkama i nakon toga klijentu izdati ispravan reklamirani fiskalni račun. Pogrešan reklamirani fiskalni račun i fiskalni račun koji ga poništava, obveznik je dužan čuvati na prodajnom mjestu zajedno sa fiskalnim računom koji se reklamira.

III ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 7.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Broj: 05-02-3353/10

Sarajevo, svibanj 2010.godine

MINISTAR

Vjekoslav Bevanda